

Mozaiková seč a jiné novinky v péči o českobudějovické trávníky

Lenka Štěřbová

Ústav výzkumu globální změny AV ČR, v.v.i.

Jiří Řehounek

Calla

Trávník na sídlišti Vltava, 3 dny po seči v horkém a suchém počasí (teploty přes 30°C), polovina srpna 2018.

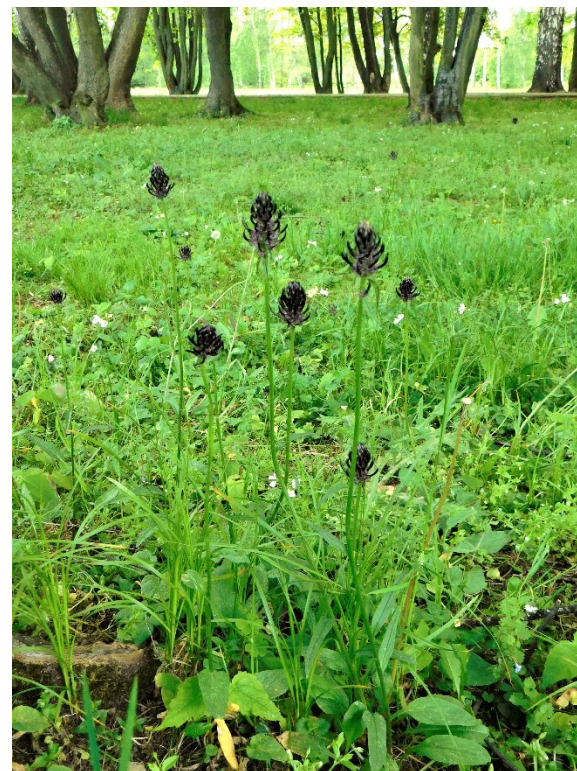
Foto J. Smiešková

Vyschlé trávníky a usychající dřeviny v roce 2018

→ Změny v péči o veřejnou zeleň v roce 2019

Změny v údržbě trávníků v ČB pro rok 2019:

- 1) Frekvence sečení trávníků bude přizpůsobena aktuálním klimatickým podmínkám.
- 2) Byly vybrány 3 pilotní plochy, na kterých se vyzkouší méně intenzivní management, tj. méně časté sekání nebo mozaiková seč.
2 plochy jsou situované na okrajích sídlišť Máj a Vltava,
1 plocha v centru města mimo obytnou zónu.
- 3) Výrazné odložení seče v parku Stromovka v lokalitě s ohroženým zvonečníkem černým.
- 4) Pásová seč podél řeky Vltavy (Povodí Vltavy s.p.).

K čemu je ve městě dobrý méně intenzivně sečený trávník?

Ponechané vyšší travní porosty přispívají k regulaci městského klimatu a pomáhají bránit nadměrnému vysoušení půdy. Zároveň lépe zachycují vodu při extrémních srážkách.

Rozdíl teploty osluněného, krátce posečeného trávníku oproti vyššímu travnímu porostu může být v horkých letních dnech kolem 7°C, nebo i více.

Extenzivněji ošetřované trávníky poskytují prostředí pro řadu živočišných druhů a přispívají tak k vyšší biologické rozmanitosti.

Vyšší travní porost snižuje prašnost.

Počty rostlinných druhů na pilot. plochách (podle soupisu druhů):

pilotní plocha	Na Dlouhé louce	sídl. Vltava	sídl. Máj
trávy	13	9	10
byliny	31	24	33
byliny - bobovité	5	7	7
celkem	49	40	50

Pilotní plocha Na Dlouhé louce byla vybrána kvůli vyššímu zastoupení kvetoucích bylin, zbylé 2 plochy byly vybrány jako standardní intenzivně sečené městské trávníky spíše s ohledem na jejich vhodnou lokalizaci mimo hlavní obytnou zónu.

Druhovú zásoba byla na všech plochách nad očekávání dobrá (viz. tabulka).

Plochy vybírané pro méně intenzivní typ managementu by neměly být ruderalizované, a neměly by se v nich vyskytovat invazivní druhy rostlin!

Pilotní plocha u křižovatky Na Dlouhé louce: plánec dodaný firmě, která plochu seče.

Nesečeno 1. a 3. seč

Nesečeno
2. a 4. seč

Management: mozaiková seč

Plánek sečí pro pilotní plochu na sídlišti Máj, dodaný firmě, která plochu udržuje:

Sídliště Máj – u výměníku

Návrh na prostorové uspořádání ponechaných nesečených plošek v roce 2019

Přesný tvar nesečených ostrůvků není podstatný.

Co se neseče v jedné seči, je posekáno v seči následující a naopak.

Určité pásmo kolem chodníků, silnic, domů, herních prvků...apod. se seče vždy.

Neposečené plochy se nechávají uvnitř větších zatravněných celků.

Plánek sečí pro pilotní plochu na sídlišti Vltava, dodaný firmě, která plochu udržuje:

Pravděpodobně příliš komplikované. Nakonec se nerealizovalo a plocha byla v sezóně pouze 2x celoplošně sečená, okraje plochy se sekaly častěji.

→ Čím jednodušší instrukce, tím lépe. Nejjistější je plochu pouze rozdělit na dva sektory a ty pak při sečích střídat (mozaiková seč).

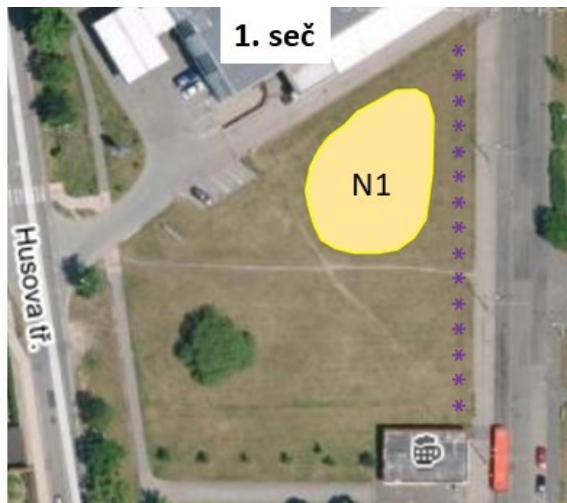
sídl. Vltava u veterin. kliniky

Návrh na prostorové
uspořádání
ponechaných
nesečených plošek
v roce 2019

Respektují se
vyšlapané pěšiny.

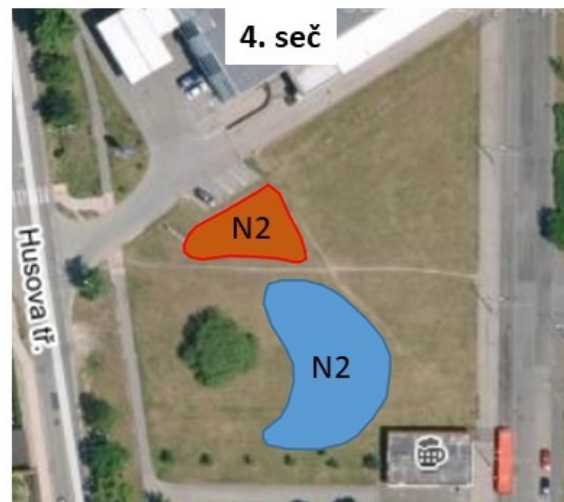
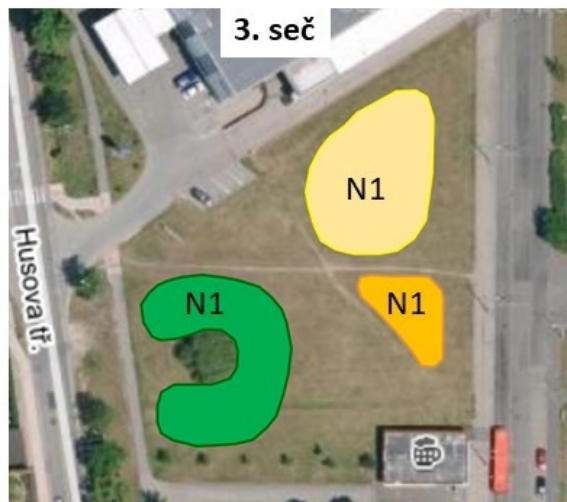
Seče se vždy dokola
podél chodníků,
budov, silnice,
reklamních panelů...

Návrh již zohledňuje
rozdílnost vegetace
přítomné na ploše.

* Navezená hlína
kolem nového
chodníku:

Seče se stejně
jako celé sídliště.
Zde nemá cenu
nechávat
neposečeno.
Podél chodníku
tak bude
poměrně široký
pás, sečený při
každé seči, nebo
podle potřeby.

Pilotní plocha na sídlišti Vltava:
V polovině května pouze nízký trávník,
v 1. seči posekaný jen okraj plochy + pásy
podél vyšlapaných cestiček.

Kolem pilotních ploch byly rozmístěny informační cedulky pro veřejnost

Reakce místních obyvatel byla většinou pozitivní. Snad se zabránilo většímu počtu dotazů a stížností na magistrát ohledně neposečených ploch.

NA TÉTO PLOŠE JSOU ZÁMĚRNĚ PONECHANÉ
DOČASNĚ NEKOSENÉ ČÁSTI TRÁVNÍKU

NEKOSENÝ TRÁVNÍK VÍCE OCHLAZUJE SVOJE OKOLÍ,
LÉPE CHRÁNÍ PŮDU PŘED NADMĚRNÝM VYSOUŠENÍM,
PŘÍSPÍVÁ K ROZMANITOSTI ROSTLINNÝCH I ŽIVOČIŠNÝCH DRUHŮ

<http://calla.cz/prirodavemeste/>

Pilotní plocha Máj:

2. pol. května, zatím nesečeno,
kvůli suchu nebylo moc co sekat.

Pilotní plocha Máj:

Začátek června, těsně před sečí (celoplošná seč).

Koncem května napršelo...

Pilotní plocha na sídlišti Vltava:
polovina června,
stav trávníků před 1. sečí (celoplošná seč).

město_České Budějovice

<https://www.c-budejovice.cz/>

Město

Magistrát

Kultura, Sport,
Turistika

Bydlení, Doprava,
Životní prostředí

Školství, Sociální
péče, Zdravotnictví

Rozvoj města,
Plánování

[Domů](#) > [Město](#) > [Aktuality](#) > Seče mají přestávku

Seče mají přestávku

Podle sdělení odboru správy veřejných statků dochází od 1.7.2019 k podstatnému omezení sečení veřejné zeleně na území města. Důvodem je extrémně horké a suché počasí v posledních dnech. Seče budou obnoveny až při změně klimatických podmínek. Pouze ve výjimečných a opodstatněných případech nedojde k jejich přerušení.

město_České Budějovice

Město

Magistrát

Kultura, Sport,
Turistika

Bydlení, Doprava,
Životní prostředí

Školství, Sociální
péče, Zdravotnictví

Rozvoj města,
Plánování

[Domů](#) > [Bydlení, Doprava, Životní prostředí](#) > [Aktuality](#) > Pozastavení sečí

Pozastavení sečí

Odbor správy veřejných statků českobudějovického magistrátu oznamuje, že s platností od 26. 7. 2019 z důvodu klimatických podmínek pozastavuje seče v celém městě s výjimkou sídliště Máj, kde bude seč prodloužena ještě o jeden den. O obnově sečí na území města budeme informovat.

Pilotní plocha na sídlišti Vltava:

konec července, 10 dní před sečí.

V této době byly na území ČB pozastavené seče kvůli suchému a horkému počasí.

Ve velkém kvetla chrpa luční...

Pilotní plocha Máj:

konec července, v období pozastavených sečí.
Kvůli suchému a horkému počasí nebyly trávníky
nijak vysoké, přestože byly skoro 2 měsíce nesečené.

Sídliště Máj mimo pilotní plochy:

konec července, v době pozastavení sečí.

Tady, i leckde jinde, to také velmi pěkně kvetlo...

Pro srovnání: pilotní plocha na sídlišti Vltava, konec července 2018, čerstvě posekáno.
(následoval suchý a extrémně teplý srpen... a uschlé trávnický)

07/27/2018

Foto J. Smiešková

Pro srovnání:
univerzitní kampus, začátek srpna 2019,
častěji sečený trávník.

**Orientační průzkum 2019:
16 druhů žahadlových blanokřídlých**

**Orientační průzkum 2019:
16 druhů žahadlových blanokřídých**

Stav po obnovení sečí:

Srovnání ploch sečených v různou dobu.
Rozdíly ve výšce trávníku nebyly nijak velké
a během krátké doby se staly téměř
neznatelné (rozdíl byl znát v zastoupení
kvetoucích/odkvetlých bylin)

Začátkem srpna byla posekána pouze cca
polovina pilotní plochy. Nesečené části byly
za měsíc posečené a naopak v srpnu
posečené části se v září nesekaly.

Pilotní plocha Máj
k 3.8.2019 (foto) sečeno:

1x (2.6.)

2x (2.6. a 2.8.)

mimo pilotní plochu,
tj. standardní sečení
2x (2.6. a 25.7.)

Pilotní plocha na sídlišti Vltava:

začátek září, 1 den před sečí.

Trávník nesečený 2,5 měsíce. V suché části velmi nízký (foto v rámečku).

Během října se všechny trávníky ještě celoplošně posekaly v rámci standardní seče.

Pilotní plocha Na Dlouhé louce

Pilotní plocha Na Dlouhé louce, rok 2018

Pilotní plocha Na Dlouhé louce, duben 2019

**Pilotní plocha Na Dlouhé louce
začátek května 2019 (po první seči zadní části)**

Chrastavec rolní

**Pilotní plocha Na Dlouhé louce, polovina června 2019
(po první seči přední části)**

Pilotní plocha Na Dlouhé louce, přelom srpna a září 2019

Orientační průzkum:

- **7 druhů žahadlových blanokřídлых**
- **7 druhů denních motýlů**
- **4 druhy květomilných brouků**

Zvonečníky ve Stromovce

Odkvetlý zvonečník černý

**Pásová seč u Vltavy
v Českých Budějovicích**

Skryté perly budějovických trávníků

Skryté perly budějovických trávníků

Zvonek klubkatý

Závěrem, podle první sezóny v ČB:

Odložení sečí v horkém a suchém počasí má velký efekt na stav trávníků, které pak i při extrémním počasí mohou nadále plnit svoje funkce.

I v městských podmínkách lze NA VYBRANÝCH VHODNÝCH PLOCHÁCH (větší celky, ne v těsném sousedství obytných domů, neruderalizované, bez invazivních rostlin...) praktikovat mozaikovou nebo „polomozaikovou“ seč, případně přejít na management 2-3 sečné louky.

Konkrétní management by se měl odvíjet od klimatických podmínek a stavu trávníků v daném roce. Minimálně dvě seče za sezónu by měly proběhnout na každé ploše.

I městské trávníky jsou často poměrně druhově bohaté, většinou není potřeba je dosévat, stačí je nechat občas vykvést.

Osvědčilo se informovat veřejnost o praktikovaných změnách managementu trávníků nějakou vhodnou formou (cedulky na plochách, prezentace v regionálních médiích, na webu města apod.). Dá se tak předejít mnohým nedorozuměním.

DĚKUJEME ZA POZORNOST!